

บทวิจัย

ผลของโปรแกรมส่งเสริมพฤติกรรมการควบคุมความดันโลหิต ในกลุ่มอายุ 35-59 ปี ที่ควบคุมความดันโลหิตสูงไม่ได้

ณัฐินี เสือโต* แอนน์ จิระพงษ์สุวรรณ**
ทัศนีย์ รวีวรกุล*** มจรุส ทิพยมงคลกุล****

บทคัดย่อ

โรคความดันโลหิตสูงเป็นสาเหตุสำคัญของการเสียชีวิตก่อนวัยอันควร ของผู้ป่วยในกลุ่มอายุ 35-59ปี ที่ไม่สามารถควบคุมความดันโลหิตได้จึงทำให้เส้นเลือดแดงถูกทำลายและแข็งเกิดภาวะแทรกซ้อนทางสมอง หัวใจและไตได้ การวิจัยนี้เป็นการศึกษาวิจัยกึ่งทดลองในรูปแบบสองกลุ่มแบบวัดซ้ำ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมส่งเสริมพฤติกรรมการควบคุมความดันโลหิตของผู้ป่วยในกลุ่มอายุ 35-59ปีที่ไม่สามารถควบคุมความดันโลหิตได้ในคลินิกโรคความดันโลหิตสูง โรงพยาบาลคลองลาน จ.กำแพงเพชรโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎี Information-Motivation-Behavioral skill model แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มเปรียบเทียบ กลุ่มละ 26 คน ใช้ระยะเวลา 7 สัปดาห์ โดยกลุ่มทดลองได้รับข้อมูลข่าวสารความรู้เกี่ยวกับ ผลกระทบจากภาวะแทรกซ้อนของโรคความดันโลหิต และการควบคุมความดันโลหิต การเสริมสร้างแรงจูงใจทางบวกทั้งภายในและภายนอก เพื่อให้มุ่งมั่น ตั้งใจการควบคุมความดันโลหิตการรับรู้ความสามารถตนเอง และพัฒนาทักษะพฤติกรรม รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่ตอบด้วยตนเอง ก่อนทดลอง หลังทดลอง และติดตามผล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ จำนวนร้อยละ การทดสอบค่าที่ (Paired t- test, Independent t- test) และRepeated Measures ANOVA

ผลการวิจัยพบว่าหลังเข้าร่วมโปรแกรมกลุ่มทดลอง มีคะแนนเฉลี่ยความรู้ แรงจูงใจ และการรับรู้มากกว่า ก่อนเข้าร่วมโปรแกรม และมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) และในระยะติดตามผล กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการควบคุมความดันโลหิต และระดับความดันโลหิตดีขึ้นกว่าก่อนทดลอง และดีขึ้นกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$)

ผลการวิจัยครั้งนี้สนับสนุนผลการประยุกต์ใช้ทฤษฎี Information-Motivation-Behavioral skill model ในการส่งเสริมพฤติกรรมการควบคุมความดันโลหิตของผู้ป่วยความดันโลหิตสูงที่ควบคุมความดันโลหิตไม่ได้โดยพยาบาลสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในชุมชนสามารถนำรูปแบบมาใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมให้ผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงสามารถควบคุมความดันโลหิตของตนเองให้อยู่ในเกณฑ์ได้ และไม่เกิดภาวะแทรกซ้อน

คำสำคัญ: ความรู้/ แรงจูงใจ/ การรับรู้/ พฤติกรรมควบคุมความดันโลหิต/ ระดับความดันโลหิต

* นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน ภาควิชาการพยาบาลสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาการพยาบาลสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

*** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาการพยาบาลสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

**** รองศาสตราจารย์ ภาควิชาการระบาดวิทยา คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

The Effect of a Program to Promote Blood Pressure Control among 35 to 59 - Years-old Patients with Uncontrolled Hypertension

Nutthinee Suaetoo* Ann Jirapongsuwan**

Tassanee Rawiworrakul*** Mathuros Tipayamongkhogul****

ABSTRACT

Hypertension is a major cause of premature death. Patient in the 35-59 year-old group with uncontrolled blood pressure can have damage to their arteries and vascular complications of the brain, heart and kidney. This quasi-experimental research aimed to investigate the effect of promoting blood pressure control by applying the theory of the information-motivation-behavioral skill model among hypertensive patients aged 35-59 years with uncontrolled blood pressure. The study was conducted at the Hypertension Clinic, KlongLan Hospital, Klonglan District, Kamphaengphet Province. The experimental and comparison groups included 26 participants each. The experimental group received information about the effects of blood pressure complications and blood pressure control, positive internal and external motivation for intentional blood pressure control, self-efficacy and behavioral skills development for 3 weeks, and post intervention monitoring for 7 weeks. Data were characterized using frequency percentage, paired t-test, independent t-test and repeated-measures ANOVA.

Results showed that the experimental group had higher average post-test scores on knowledge, motivation and self-efficacy than the pre-test average score, and a higher average score than those in the comparison group at statistical significance ($p < 0.05$). Additionally, at the follow-up, the experimental group had a higher average score on behavioral control of blood pressure and blood pressure levels than the pre-test average score before the experiment and then the control group at statistical significance ($p < 0.05$).

The results of this study supports the theoretical framework of the information-motivation-behavioral skill model in promoting blood pressure control by patients with uncontrolled hypertension. Public health nurse practitioners can apply this model as a means to encourage hypertensive patients to control their blood pressure and prevent complications.

Keywords: Hypertension Control/Knowledge/Motivation/Self-efficacy/Behavior Change

Correspondent author: Assistant Professor AnnJirapongsuwan

* Graduate Student in Master of Nursing Science, Major in Community Nurse Practitioner, Department of Public Health Nursing, Faculty of Public Health, Mahidol University

** Assistant Professor, Department of Public Health Nursing, Faculty of Public Health, Mahidol University

*** Assistant Professor, Department of Public Health Nursing, Faculty of Public Health, Mahidol University

**** Associate Professor, Department of Epidemiology, Faculty of Public Health, Mahidol University